

آب انبارهای لار

بناهای جالبین که در تمام شهر لار جلب توجه انسان را می نماید آب انبارهای بزرگی است که اغلب دارای
 بیست متر قطر و بین هشت تا چهارده متر عرض دارد این آب انبارها دارای طرحهای بسیار جالبی هستند
 و طرح اصلی همه آنها دایره شکل و تعداد معدودی صلیب شکل بنا گردیده اند . در اطراف آب -
 انبارهای مذکور مدخلهای ورودی برای برداشتن آب تعبیه گردیده . مدخلهای ورودی مذکور در آب -
 انبارهای مختلف متفاوت است بعضی یک در - تعدادی دو در و تعدادی چهار در روشن و روشنایی
 در ریزش تعدادی از آنها دیده میشود . فوایدی همه این آب انبارها گنجدی است شکل طاقی رسی
 در انواع این آب انبارها متفاوت است بعضی دارای طاقهای تشم مرغی کشیده - بعضی دارای طاقهای
 کم خمیوش باشند آب انبارها تنگه دارای طرح چهار گوش باشند دیده میشود در تعدادی از این آب انبارها
 پاشیری تعبیه گردیده که بوسیله یک ردیف بلکان به پاشیر مربوط میگردد . اغلب آب انبارهای -
 مذکور در پاشیز لار و سی و گل ولای آنها عاجز و آماده برای بر نمودن آب میگردند و در تمام مدت بهار
 در تابستان پاشیز از آب آنها استفاده میشود . از مختصات این آب انبارها آن است که آنها را در داخل
 زمین حفر نموده اند و سطح آبگیر همه آنها از سطح زمین پائین تر است برای بر نمودن آنها از آبرودخانه
 سیلابی در فصلهای بهار آن سال استفاده میگردد . در فصل زمستان آبهای موتقی که در سیلابها
 برای می افتد بوسیله جویهای آب بد داخل آب انبارهای مذکور وارد و بر میخیزند . بدنه و کف همه آب
 انبارها از قطعات سنگ نیمه تراش و ساروج بنا شده اند و در اغلب آنها یک راه پله برای دستشویی
 کف آب انبارها پیش بینی گردیده . بلکان داخل آنها که در بدنه داخل آب انبار نصب گردیده بصورت -

۱۳۴۵/۴

قلعات سنگ بکارچه ای است که در بدنه آب انبارها نصب گردید . با آنکه شهر قدیم و جدید
لازلوله کشی شده معبد ایشترخانه هاهنوز آب آب انبارها استفاده می نمایند آب انبارهای مذکور
درگذشته دارای میگرسی بود که تولید بیماری مخصوصی را می نمود و آن را اصطلاح محلی پیوک مسی
نامیدند و میگرسی بین بیماری که وارد بدن انسان میگردید بصورت کرمی در داخل عضلات نشویند و میگرد افراد
بومی بعد از مبتلا شدن باین بیماری منتظر میماندند تا دوران بیماری به حد معینی برسد و سپس سرگرم
راکه از عضله خارج میشود به چوب کبریتی می بستند و چوب کبریتی را بدورشته کرم آن قدر میگرداندند
که کرم از داخل عضله خارج شود . کوچکترین اشتباهی سبب پاره شدن کرم و در نتیجه سبب مرگ
بیمار میگردید . از سالهای اواخر بهیست همه ساله آب انبارهای مذکور را با محلول کتر گرسد
عقونی می نمایند و بهین جهت در تمام شهر حتی یک نمونه از این بیماری مشاهده نگردید . مردم شهر
آب این آب انبارها را که خود با اصطلاح محلی برکه میگویند با میل می آشناند و علت آن است که آب لوله
کشی شهر شور و نمزکی پیوه دارد .

این آب انبارها از نظر شکل از چند نوع خارج نیست . تعدادی به شکل حلیب و تعدادی بصورت
استوانه در داخل زمین حفر گردید . همه این آب انبارها در داخل زمین احداث و کف بدنه آنها را
با سنگ نیمه تراش و ساروج بنا نموده اند برای برداشتن آب در اطراف آب انبارها ورودی هایی تعبیه
نموده اند و خلبای ورودی در انواع آب انبارها متفاوت است . تعدادی دارای یک دهانه بعضی
دارای دو دهانه یا سه یا چهار دهانه تا هشت دهانه و بعضی از آنها مشاهده میگردند .
ورودی آنها نیز از نظر شکل ساختنی با هم تفاوت کلی دارد . بیشتر ورودیها بصورت یک طاق تعصای
کم عرض است که دارای عمق های متفاوتی است در داخل ورودی آب انبار یک قطعه سنگ حجاری
شده و برای برداشتن آب در پشت همین سنگ سنگ سطلی را که بر شاخ اتصال دارد وارد منبع آب میگرداند
بر شدن آنرا خارج می نمایند . در تعدادی از این آب انبارها که مخزن آب دارای عمق بیشتر است به
سقف ورودی آب انبار یک قرقه چوبی نصب شده که طاق بزرگی قرقه می چرخد و باین وسیله از
آب انبار آب بر میارند برای حمل آب از وسیله مخصوص استفاده می نمایند باین ترتیب که یک

قلعه چوب خراش شده راه صورت شاهین ترازو در آورده اند و بدو سر آن دو قلعه طناب پستانند
طنابها بدسته و سطل اتصال دارد . شخصی که آب را میبرد در وسط شاهین قرار میگیرد و با حفظ
توازن آب را به منازل حمل مینماید .

در تعدادی از آب انبارها بر روی مداخل ورودی پایه هائی قرار دارد که چرخ آبکش باها بر روی آن -

نصب میگردد و بوسیله همین چرخها با آب می کشیدند . فعلا این روش آب برداری از داخل آب انبارها
در شهر متروک گردید . علت آن شاید لوله کشی شهر باشد که منارف آب خانگی تا همین گردید .

مداخلهای ورودی اطراف آب انبارها که در همین حال برای برداشتن آب تعبیه گردید برای تهیه و
خنک نمودن آب انبارها نیز دارای اهمیت می باشد همین مداخلهای ورودی - سبب جریان هوا در داخل

آب انبار و البته سبب تهویه آب میگردند . در تعدادی از آب انبارهای مذکور در بالا مداخلهای -

برود یخیش خانتها (بادگیر) های زمستانی نصب شده که سبب تهویه آب انبار و در نتیجه خنک شدن

آب میگردند . در تمام نقاط گرمسیر و حتی در اغلب خانه های شهر لاوه همین بادگیرها و سردابهائی که

در زیر آنها تعبیه گردیدند سبب آسایش زندگی در تابستان میگردد و ادامه زندگی را در تابستان امکان

پذیریم سازد بادگیرهای مذکور بصورت یک دستگاه تهویه هوا را خنک و تهویه نمودن مداخل زیر

زمینها و سردابهها وارد مینماید . اغلب آب انبارهای مذکور در شهر و اهل شهر و محله های

قدیمی و پر جمعیت شهرها گردید و در اطراف آن خانه های مسکونی قرار دارد .

آلبنار آتامجاور بقعه میرعلی بن حسین

این آب بنار در سمت جنوب شرقی بقعه میرعلی بن حسین قرار دارد و دارای يك دهنه رودی است آب انبار مذکور در اصل دارای ۷ دهنه بود که سه دهنه آن سدود و تنها يك دهنه آن برای برداشتن آب بجای خود باقی است در گوشه شمال شرقی آن با شهری تعبیه گردید که به همین مناسبت کتیبه‌های تهیه و نصب گردید که چنین خوانده میشود .

در عهد داد خواه جوان بخت طك گیر

فخر زمانه ز خرام سایه خدا

سلطان عصر نامه در هر پهلوی

آن فایده یگانه که نقش بود درنا

شاهی که در سعادت و اقبال مزم و جزم

مانند ویزمانه ندیده است بار شا

سرهنگ همت بجاه و جلال و قدر

پشت است پیش همت ویر نعمت هما

کرد یزمام در مهام امیر لار

و ندر سپاه منطقه احکا پوریوا

فرماندگی که رای زش با معرفت پیشی

در زرق وفتق کار محمود بود یاز غطا

شکریگان جز و مرد شهر ریخت

در برگه تا نمود دهن شهر ریخت

از شهر داری آنچه مصارف ضروری بود

تصهیر کرد تا وجوهش شود را را

زین کار خیر و نیت نیکش صدای خلق

تا حشر شد بلند با حسنت و مرحما

از اهتمام و سعی بلیغش تمام شد

تا این بنای عالی باروح بها صفا

انسرده چون بی تاریخ رفت گت

جامی ز آب رحمت حق نوش جان نما

در دیده جنوبی آب بنار کتیبه از سنگ مرمر نصب شده که مربوط به تعمیرات دوره صفویه است

بیت‌های اول اشعار این کتیبه از این رفته و خوانا نیست بیت‌های دوم آن تا آنجا که خواند ان اجازه

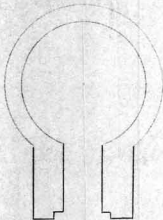
میدهد چنین است .

هرکت نوشتد آب این گوید بخود	هست شعر لذ للمارمین
چشمه کوثر چه نامی با حیات	عظمتی حطش کند بر آن و این
بانیش با ما سید مرتضی	زین زمره
خنده لاری وجود این دو کس	در رخ شام و عراق آورد * چین
باد بر آباها و اجدادشان	رحمت الله علیهم اجمعین
طبع را کردم ز تاریخش سثوال	گفت را * دال و زال و صین و سین
هر که این تاریخ خواند گویدم	آفرین باد این فریاد آفرین ۱۲۷۷

آب انبار کما

۱۴۴۵

دارای يك دهنه

موضوع	آب انبار آتما
نویس	اسلامی
ترسیم	محمد پور آذین
مقیاس	۵۰:۱